

JAARLIJKS FEAD UITVOERINGSVERSLAG – OP II

1. IDENTIFICATIE VAN HET JAARLIJKSE UITVOERINGSVERSLAG

CCI	2014NL05FSOP001
Titel	Sociale inclusie van meest behoefligen
Versie	2021.0
Verslagjaar	2021
Datum van goedkeuring van het verslag door het Comité van toezicht	28-jun-2022

1. IDENTIFICATIE VAN HET JAARLIJKSE UITVOERINGSVERSLAG	1
2. OVERZICHT VAN DE UITVOERING	3
2.1 INFORMATIE OVER DE UITVOERING VAN HET PROGRAMMA MET VERWIJZING NAAR DE GEMEENSCHAPPELIJKE INDICATOREN VOOR GEDEELTELIJK OF GEHEEL VOLTOOIDE ACTIES. INFORMATIE OVER EN BEOORDELING VAN DE ONTWIKKELING NAAR HET BEHALEN VAN SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN VAN DE OPERATIONELE PROGRAMMA'S.	3
2.2 INFORMATIE OVER EN BEOORDELING VAN DE ACTIES DIE REKENING HOUDEN MET DE BEGINSELEN DIE UITEEN ZIJN GEZET IN ARTIKEL 5, LID 6 EN 11, EN INDIEN VAN TOEPASSING ARTIKEL 5, LID 13, VAN VERORDENING (EU) NR. 223/2014.	11
2.3 GEMEENSCHAPPELIJKE INDICATOREN	12
2.3.1 <i>Inputindicatoren</i>	12
2.3.2 <i>Outputindicatoren over bijstand sociale inclusie</i>	13
2.4 PROGRAMMASPECIFIEKE INDICATOREN.....	14
2.4.1 <i>Outputindicatoren</i>	14
2.4.1.1 Kwantitatieve outputindicatoren	14
2.4.1.2 Kwalitatieve outputindicatoren	15
2.4.2 <i>Resultaatindicatoren</i>	16
2.4.2.1 Kwantitatieve resultaatindicatoren	16
2.4.2.2 Kwalitatieve resultaatindicatoren	17
3. BIJDRAGE TOT HET BEHALEN VAN SPECIFIEKE EN GLOBALE DOELSTELLINGEN VAN HET FEAD	18
3.1 INFORMATIE OVER EN BEOORDELING VAN DE BIJDRAGEN TOT HET BEHALEN VAN SPECIFIEKE EN GLOBALE DOELSTELLINGEN VAN HET FEAD, GEDEFINIEERD IN ARTIKEL 3 VAN VERORDENING (EU) 223/2014	18
DOCUMENTEN	19
RECENTSTE VALIDATIETERESULTATEN	20

2. OVERZICHT VAN DE UITVOERING

2.1 Informatie over de uitvoering van het programma met verwijzing naar de gemeenschappelijke indicatoren voor gedeeltelijk of geheel voltooide acties. Informatie over en beoordeling van de ontwikkeling naar het behalen van specifieke doelstellingen van de operationele programma's.

In 2021 zijn 93 nieuwe deelnemers geregistreerd. Tot en met 2020 was sprake van 3.206 [1] geregistreerde deelnemers. Dit betekent, dat sinds de start van het project 3.299 deelnemers aan het project Ouderen in de Wijk hebben deelgenomen. Het project heeft het jaar 2021 afgesloten met een totaalbedrag van € 525.261 aan gerealiseerde kosten. Tot en met 2020 was sprake van € 3.892.878 aan gerealiseerde kosten. Sinds de aanvang van het project is sprake van € 4.418.139 aan gerealiseerde kosten.

Positieve resultaten en nevenresultaten

De COVID-19 uitbraak van maart 2020 is van invloed geweest op de uitvoering van het project Ouderen in de Wijk. Als gevolg van de strikte maatregelen (lockdowns) zijn in 2021, net als in 2020, minder EFMB-deelnemers geworven [2]. Desondanks zijn de bibliotheken in staat gebleken op effectieve wijze het project in aangepaste vorm voort te zetten en hiermee verschillende positieve resultaten te behalen. Vanaf de start van het project in 2015 tot en met eind 2021 zijn 3.299 deelnemers geregistreerd als subsidiabele deelnemer. Dit zijn echter niet alle deelnemers die aan activiteiten van het project hebben deelgenomen. Volgens een schatting van de bibliotheken zijn in totaal ongeveer 4.400 ouderen bereikt met de activiteiten van het EFMB-project. Naast de geregistreerde deelnemers (3.299) zijn dit ouderen, die om uiteenlopende redenen niet staan geregistreerd als EFMB-deelnemer. Oorzaken hiervan zijn, dat ouderen niet aan alle EFMB-criteria voldoen of dat ouderen niet alle gegevens over zichzelf willen verstrekken die nodig zijn om als subsidiabele deelnemer te worden geregistreerd. Ook de niet geregistreerde ouderen mogen namelijk deelnemen aan de projectactiviteiten. Hiermee draagt het project ook bij aan het sociale welzijn van deze groep ouderen. Bovendien leidt dit tot nieuwe deelnemers uit de omgeving van de betreffende ouderen.

In 2021 heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) een rapport uitgebracht over een kwalitatief onderzoek naar de werkzame elementen van het EFMB-project. Hierbij zijn de gedefinieerde streefwaarden het object van onderzoek geweest. Uit dit onderzoek, dat is gepubliceerd op de website van het RIVM, is onder meer gebleken dat vooral de persoonlijke aanpak van de gastvrouwen van grote meerwaarde is voor de ouderen. Zij verwelkomen de ouderen, onderhouden contact met ze en begeleiden ze bij activiteiten.

Het RIVM heeft de volgende elementen onderzocht en over de resultaten gerapporteerd:

- De aandacht en vriendelijkheid van de gastvrouwen. Zij zorgen voor een veilige omgeving en hebben inzicht in de behoeften van de ouderen.
- De mogelijkheid om elkaar te leren kennen. De ouderen leren naast de gastvrouwen ook elkaar kennen tijdens deelname aan de activiteiten.
- De toegankelijkheid van de activiteiten die het project aanbiedt. De activiteiten, die het project (in samenwerking met partners) aanbiedt zijn overzichtelijk weergegeven in bijvoorbeeld activiteitenkalenders. Bij de activiteiten zijn gastvrouwen aanwezig voor de begeleiding.
- Het project biedt persoonlijke hulp op maat. Ouderen kunnen met al hun vragen en problemen terecht bij medewerkers van het project, bijvoorbeeld tijdens specifiek daarvoor ingerichte

sprekuren.

- De doorverwijsfunctie van de bibliotheken. In het geval dat medewerkers van het project ouderen niet de gewenste ondersteuning kunnen bieden, wordt er gericht gezocht naar een oplossing buiten de bibliotheek om de ouderen verder te helpen.

Het RIVM heeft geconcludeerd dat het project twee belangrijke succesfactoren kent. Ten eerste, de gastvrouwen, die een essentiële rol spelen in het helpen, stimuleren en faciliteren van ouderen. Ten tweede, de bibliotheken, die een veilige, toegankelijke en laagdrempelige locatie zijn, waar men niet alleen voor een boek komt maar ook voor informatie, hulp en gezelligheid. Het RIVM heeft aangegeven, dat zij tijdens het onderzoek vele positieve reacties van deelnemers, medewerkers en samenwerkingspartners te horen hebben kregen over het project Ouderen in de Wijk.

Het project werft op uiteenlopende manieren nieuwe deelnemers. Bij de werving spelen de gastvrouwen een hoofdrol. Zij informeren ouderen over het project en spreken ouderen binnen en buiten de bibliotheek aan om hen enthousiast te maken over het project. Daarnaast is de samenwerking met partnerorganisaties een goed middel om nieuwe deelnemers te werven. In samenwerking met deze partners zijn specifieke wervingsactiviteiten georganiseerd. De bestaande deelnemers zijn ook belangrijk bij het werven van nieuwe deelnemers. Zij vertellen in hun omgeving over het project, waardoor andere ouderen ook gaan deelnemen. Ter promotie van het project wordt onder andere gebruik gemaakt van activiteitenkalenders, posters, flyers, advertenties, websites en social media. Het brede scala aan wervingsinspanningen in combinatie met het activiteitenaanbod en de overige positieve elementen van het project heeft geresulteerd, zoals eerder genoemd, in ongeveer 4.400 deelnemers, waarvan 3.299 deelnemers staan geregistreerd als deelnemers die tot de doelgroep behoren.

In breder opzicht is het project een aanjager van activiteiten voor ouderen in de bibliotheken in de vier grote steden. Concreet zal het Ouderen in de Wijk programma de komende jaren, ook nadat de EFMB-subsidie volledig is benut, nog doorgezet worden in de bibliotheken. Dit was ook de oorspronkelijke bedoeling van het project: de EFMB-middelen als aanzet voor een structurele inbedding van de in gang gezette activiteiten laten dienen. De bibliotheken in Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht zijn volop bezig om het vervolg van het project te integreren in hun seniorenbeleid. Daarnaast zullen de positieve elementen en de lessen van het project binnen de Nederlandse bibliotheek sector bekend worden gemaakt.

2.1.1 Managementverificaties

In deze paragraaf wordt ten eerste de stand van zaken met betrekking tot de managementverificaties toegelicht. Vervolgens wordt de realisatie van de doelstellingen van het programma uiteengezet aan de hand van de gemeenschappelijke en de programma-specifieke indicatoren.

Controle tussentijdse declaratie 2020 MA

De Managementautoriteit (MA) heeft in het tweede kwartaal van 2021 de managementverificatie van de tussentijdse declaratie over 2020 afgerond. De begunstigde had € 981.941 aan kosten opgenomen in de tussentijdse declaratie over 2020. Na controle heeft de MA hiervan € 934.381 als subsidiabel

aangemerkt. De correctie van € 47.560 is met name het gevolg van bevindingen in de prestatieverantwoording, bevindingen in de toerekening naar subsidiabele deelnemers en bevindingen in de doelgroep. Na controle is sprake van 366 ingestroomde deelnemers in 2020.

Controle tussentijdse declaratie 2021 MA

De MA heeft de managementverificatie van de tussentijdse declaratie over 2021 in het tweede kwartaal van 2022 afgerond. De controle heeft op zowel op locatie (bibliotheek Utrecht), als op afstand (digitaal) plaatsgevonden. De begunstigde had € 535.145 aan kosten opgenomen in de tussentijdse declaratie over 2021. Na controle heeft de MA hiervan € 525.261 als subsidieel aangemerkt. De correctie van € 9.884 is het gevolg van bevindingen in de prestatieverantwoording en bevindingen in de toerekening naar subsidiabele deelnemers. Na controle is sprake van 93 ingestroomde deelnemers in 2021.

Projectaudits 2019 en 2020 AA

Eind 2020 heeft de MA de goedgekeurde projectkosten over het jaar 2019 bij de Europese Commissie gedeclareerd. De Audit Autoriteit (AA) heeft hierop in het tweede kwartaal van 2021 een projectaudit uitgevoerd. Deze audit heeft niet geleid tot bevindingen met aanvullend financieel belang. Het foutpercentage op de door de MA gedeclareerde uitgaven bedraagt 0%.

In december 2021 heeft de MA de goedgekeurde projectkosten over het jaar 2020 bij de Europese Commissie gedeclareerd. De AA voert hierop in het tweede kwartaal van 2022 een projectaudit uit.

Systeemaudit 2020-2021 AA

In het eerste kwartaal van 2022 heeft de AA een systeemaudit uitgevoerd over de periode 1 juli 2020 tot en met 30 juni 2021. De scope van deze audit bevat alle acties die uitgevoerd worden onder het Europees Sociaal Fonds (ESF) en EFMB. De overall uitkomst van deze audit is positief. De systeemaudit leidde tot een zogenoemde '2-score' (2 score = het systeem functioneert ruim voldoende; slechts enkele verbeteringen voor de toekomst werden aanbevolen). Het betreft enkele algemene verbeteringen en enkele verbeteringen ten aanzien van ESF-projecten. Het betreft geen specifieke verbeteringen voor EFMB.

Werkzaamheden AA performance indicatoren AIR 2020

In december 2021 heeft de AA een memo uitgebracht, waarin de uitkomsten staan van de uitgevoerde werkzaamheden met betrekking tot de performance indicatoren die in het annual implementation report over 2020 staan vermeld. Door de AA is geconcludeerd dat de controle door de MA van de cijfers in de AIR 2020 toereikend is geweest. Met betrekking tot het totaal aantal deelnemers is geconstateerd dat de MA het aantal ingestroomde deelnemers over 2017 en 2018 met 13 deelnemers [3] te hoog heeft opgenomen. Met betrekking tot de andere performance indicatoren zijn zeer geringe tot geen afwijkingen geconstateerd. De verschillen zijn verwerkt in de tabel welke is opgenomen in hoofdstuk 2.3.2.

Annex bij projectplan door COVID-19

De COVID-19 uitbraak van maart 2020 is van invloed geweest op de uitvoering van het project Ouderen in de Wijk. Deze impact is ook in 2021 nog zichtbaar geweest. De begunstigde heeft in 2020 een (goedgekeurde) annex opgesteld bij het projectplan. In het annex is uitgewerkt wat de gevolgen zijn van COVID-19 op het project en welke aanpassingen het project als gevolg hiervan heeft doorgevoerd. Het annex is reeds eerder aan de Europese Commissie (EC) voorgelegd en goedgekeurd. De begunstigde heeft in 2021 de activiteiten in lijn met dit annex uitgevoerd. Veel van de oorspronkelijke projectactiviteiten konden door COVID-19 geen doorgang vinden in de bestaande vorm. Het project heeft daarom nieuwe activiteiten in het leven geroepen en bestaande activiteiten zijn, waar mogelijk, aangepast. Verder is in het annex beschreven dat de focus van het project sinds COVID-19 meer gericht is op het doorzetten van de ondersteuning van de huidige deelnemers en in mindere mate op het werven van nieuwe deelnemers (kwaliteit boven kwantiteit).

Ondanks dat COVID-19 ook 2021 invloed heeft gehad op de activiteiten in de bibliotheken zijn deze toch in staat gebleken op effectieve wijze het project in aangepaste vorm voort te zetten. Ook het werven van nieuwe deelnemers is doorgegaan. Door de getoonde flexibiliteit van de bibliotheken zijn activiteiten aangepast om toch in contact te blijven met deelnemers. Om het contact met de deelnemers tijdens de lockdowns te continueren zijn onder andere telefonische besessies met deelnemers gehouden. Gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep gedurende de lockdowns (eenzaamheid) zijn deze belrondes van grote waarde geweest. Een voorbeeld van een andere nieuwe activiteit is het helpen van ouderen bij het verkrijgen van een coronatoegangsbewijs. Ouderen zijn tijdens COVID-19 ook aan de slag gegaan met videobellen.

Overig

In 2021 heeft de MA vastgesteld dat de begunstigde, samen met een externe subsidieadviseur, vastgehouden heeft aan het verbeteren van de kwaliteit van de projectadministratie. Hierbij is de beschikbaarheid van prestatieonderbouwing van de verantwoorde uren een terugkerend speerpunt. De MA heeft in het rapport van bevindingen naar aanleiding van de controle van de tussentijdse declaratie 2021, de begunstigde geattendeerd op aandachtspunten met betrekking tot de beschikbaarheid van de projectadministratie en de vereisten inzake de bewaarplicht. De documenten van de projectadministratie worden momenteel op een centrale locatie per stad bewaard (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht). Daarnaast zijn de administratieverplichtingen en de bewaarplicht periodiek geagendeerd bij de projectleiders overleggen en de overleggen met de projectstuurgroep van de bibliotheken.

2.1.2 Realisatie doelstellingen van het operationele programma

Het Nederlandse programma kent als overkoepelende doelstelling de vermindering van de sociale uitsluiting van ouderen in Nederland met een laag besteedbaar inkomen. Om dat te realiseren zijn de volgende drie specifieke doelstellingen benoemd:

1. De doelgroep bewust maken van het lokale ondersteunings- en sociale activeringsaanbod en de

- doelgroep (blijvend) in beeld brengen bij hulporganisaties en/of gemeenten.
2. Het versterken van het sociaal netwerk van de doelgroep.
  3. Het versterken van de competenties van de doelgroep.

De realisatie van de doelstellingen van het EFMB-programma in Nederland wordt inzichtelijk gemaakt door middel van de gemeenschappelijke en programma-specifieke indicatoren. Voor het registreren van de gegevens, die noodzakelijk zijn voor evaluatie- en rapportagedoeleinden steunt de MA op de registratiesystemen van de begunstigde. De deelnemers vullen bij instroom een intakeformulier in en bij uitstroom een exitformulier in. De hierin vastgelegde gegevens worden in de registratiesystemen van de begunstigde verwerkt.

2.1.2.1 Inputindicatoren

Het totaalbedrag van de subsidiabele overheidsuitgaven, dat goedgekeurd is in de beschikking tot subsidieverlening bedraagt € 4.408.740 (hiervan is de bijdrage 85% uit het EFMB en 15% uit nationale cofinanciering).

Het project heeft in totaal € 4.418.139 aan subsidiabele kosten gerealiseerd over de jaren 2015 tot en met 2021. De gedeclareerde kosten over de jaren 2015 tot en met 2021 zijn gecontroleerd door de MA. De gedeclareerde kosten over de jaren 2015 tot en met 2019 zijn gecontroleerd door de AA (€ 2.958.497). De AA controleert in het tweede kwartaal van 2022 de kosten over 2020 (€ 934.381).

Tot en met 2021 is in totaal € 4.010.426 aan kosten gedeclareerd bij de EC (projectkosten en technische bijstand). De totaal bij de EC gedeclareerde kosten bestaan voor € 3.778.388 uit projectkosten en voor € 232.038 uit technische bestand. In het najaar van 2022 wordt een nieuwe betaalaanvraag bij de EC ingediend met daarin de goedgekeurde projectkosten over het jaar 2021.

In hoofdstuk 2.3.1 zijn de bovenstaande cijfers in tabelvorm weergegeven.

2.1.2.2 Programma-specifieke indicatoren

De programma-specifieke indicatoren bestaan uit output- en resultaatindicatoren.

Outputindicator

De outputindicator betreft het aantal deelnemers.

Op basis van het Operationeel Programma (OP) is het streven om 5.000 deelnemers aan het project te laten deelnemen. Over de jaren tot en met 2019 zijn in totaal 2.840 [4] deelnemers verantwoord. Met betrekking tot de jaren 2020 en 2021 zijn respectievelijk 366 en 93 deelnemers verantwoord. In totaal

heeft het project per eind 2021 3.299 EFMB-deelnemers geregistreerd. Hiervan is 77% vrouw en 23% man. Van de deelnemers heeft 27% een migratieachtergrond. Het gaat hier om deelnemers, die niet in Nederland zijn geboren. Van de deelnemers heeft 16% een handicap (deelnemers met een indicatie). Geen van de deelnemers is dakloos.

In hoofdstuk 2.3.2 en hoofdstuk 2.4.1 zijn de deelnemersaantallen in tabelvorm weergegeven.

Net als in 2020 heeft COVID-19 in 2021 een grote invloed gehad op de instroom van nieuwe EFMB-deelnemers. In de eerste maanden van 2021 gold een langdurige lockdown. Bibliotheken zijn verschillende perioden gesloten geweest, de ouderen bleven thuis en maatschappelijke en sociale ‘events’ waar deelnemers konden worden aangetrokken, gingen niet door. In de periode vóór COVID-19 werden de meeste deelnemers geworven in de bibliotheken zelf. Potentiële deelnemers brachten een regulier bezoek aan de bibliotheken of namen deel aan activiteiten in de bibliotheken die niet door het project waren georganiseerd. Hierbij werden zij benaderd door de gastvrouwen van het project over mogelijke deelname aan Ouderen in de Wijk. Dergelijke vormen van werving zijn sinds de periode van COVID-19 nauwelijks mogelijk geweest. Door de strikte maatregelen waren fysieke wervingsactiviteiten tussen medewerkers van de bibliotheken, de deelnemers en samenwerkingspartners uiterst beperkt.

In 2020 zijn 366 deelnemers ingestroomd, veruit het grootste deel van deze deelnemers (244) is in de eerste maanden van 2020 ingestroomd. Dit betreft de periode voorafgaand aan de eerste lockdown die halverwege maart 2020 door het kabinet is afgekondigd. Het aantal deelnemers dat in de rest van 2020 (na de eerste lockdown) is ingestroomd bedraagt 122 deelnemers. In 2021 gold tot eind mei 2021 een lockdown, waarbij de bibliotheken gesloten waren. Daarna pas zijn de bibliotheken langzaam, onder verschillende voorwaarden, opengegaan. De prioriteit bij de eerste activiteiten die na de zomer van 2021 werden georganiseerd lag bij het aanbieden van fysieke contactmomenten aan deelnemers die eerder ingestroomd waren, maar die vanwege COVID-19 nog niet instaat waren deel te nemen aan activiteiten als koffiebijeenkomsten en workshops. In 2021 zijn 93 deelnemers ingestroomd. Ondanks de beperkende maatregelen veroorzaakt door COVID-19 in combinatie met de zeer kwetsbare EFMB-doelgroep voor COVID-19, hebben de bibliotheken in 2020 en 2021 door de wervingsinspanningen toch nieuwe deelnemers weten te bereiken.

In het annex bij het projectplan is op basis van de instroom van medio mei 2020 tot en met medio september 2020 berekend dat tot eind 2021 in totaal 3.327 deelnemers geworven zullen zijn. In werkelijkheid zijn tot en met 2021 3.299 deelnemers ingestroomd. Dit ligt net iets onder het verwachte aantal deelnemers.

Ondanks de inslagen koers “kwaliteit boven kwantiteit” en de continue uitdagende omstandigheden hebben de bibliotheken in 2021 het werven van deelnemers niet uit het oog verloren. De bibliotheken hebben inzichtelijk gemaakt welke wervingsactiviteiten er per stad zijn uitgevoerd en welke coronaprotocollen (zoals volledige lockdown of 1,5 meter afstand) in de betreffende periode van 2021 van invloed zijn geweest op deze wervingsactiviteiten.

Naast de persoonlijke contacten tussen de medewerkers van de bibliotheken en de bezoekers, zijn in 2021 onder meer de volgende wervingsactiviteiten uitgevoerd (verschillend per gemeente):

- Posters/flyers in de bibliotheken
- Spreekuren OidW verzorgd in bibliotheekvestigingen

- Bezoekers bibliotheken benaderd door gastvrouwen
- Activiteitenkalender/ nieuwsbrief extern verspreid
- Vermelding op sociale media
- Informatief bezoek aan (zorg) instellingen
- Posters/flyers extern verspreiden
- Artikelen in krant/ huis-aan-huisblad/ tijdschrift
- Informatiemarkt voor ouderen

Resultaatindicatoren

Ter specificatie van de doelstellingen zijn drie resultaatindicatoren geformuleerd in het OP:

1. 1 jaar na deelname is deelnemer nog in beeld bij hulporganisaties en/of gemeenten (streefwaarde 65%).
2. Na deelname geeft deelnemer aan over een versterkt sociaal netwerk te beschikken (streefwaarde 40%).
3. Na deelname geeft deelnemer aan over versterkte competenties te beschikken (streefwaarde 60%).

De drie resultaatindicatoren laten het volgende beeld zien:

1. 80% van de deelnemers is na een jaar nog in beeld. Dit percentage is berekend door het aantal deelnemers dat na een jaar deelname het exitformulier heeft ingevuld te delen door het aantal deelnemers dat is uitgestroomd (= 2.487/ 3.101). Het resultaat ligt boven de streefwaarde van 65%. De realisatie is in lijn met het jaar 2020 (80%).
2. 46% van de deelnemers geeft in het exitformulier aan een verbeterd sociaal netwerk te hebben. Dit percentage is berekend door het aantal deelnemers dat op minimaal een van de drie vragen in het exitformulier over het verbeteren van sociale contacten positief heeft geantwoord en daarbij heeft aangegeven dat deze verbetering het gevolg is van deelname aan het project, te delen door het aantal deelnemers dat het exitformulier heeft ingevuld (= 1.227/ 2.646). Het resultaat ligt boven de streefwaarde van 40%. In vergelijking met de realisatie tot en met het jaar 2020 (49%) is sprake van een lichte daling.
3. 70% van de deelnemers geeft in het exitformulier aan over versterkte competenties te beschikken. Dit percentage is berekend door het aantal deelnemers dat op minimaal een van de twee vragen in het exitformulier over het versterken van competenties positief heeft geantwoord en daarbij heeft aangegeven dat deze versterking het gevolg is van deelname aan het project te delen door het aantal deelnemers dat aan onderdelen die gericht zijn op het versterken van competenties heeft deelgenomen (= 565/ 806). Het resultaat ligt boven de streefwaarde van 60%. In vergelijking met de realisatie tot en met het jaar 2020 (68%) is sprake van een lichte stijging.

Vergeleken met 2020 laten de streefwaarden een stabiel beeld zien. In hoofdstuk 2.4.2 zijn de resultaatindicatoren in tabelvorm weergegeven.

De bovengenoemde resultaten zijn het gevolg van de volgende factoren:

1. Het werven en activeren van ouderen om deel te nemen aan het project. Veel van de ouderen

- zijn zo enthousiast over het project, dat zij ook na een jaar (beoogde looptijd van deelname) nog aan activiteiten blijven deelnemen.
2. De tijd en energie, die de gastvrouwen steken in de begeleiding van de ouderen. Het blijkt dat ouderen het fijn vinden om met de gastvrouwen te praten en dit is ook een belangrijk element in het versterken van het sociaal netwerk van de ouderen. Door het voeren van de gesprekken raken ouderen meer uit hun sociaal isolement en weet het project toegevoegde waarde te creëren. Hierbij dient te worden opgemerkt, dat de gastvrouwen meer tijd kwijt zijn aan het begeleiden van ouderen dan oorspronkelijk verwacht.
  3. Ouderen komen met elkaar in contact. Door deelname aan de projectactiviteiten leren de ouderen elkaar kennen. Hierdoor versterken zij elkaars sociale netwerk.
  4. De verwijfsfunctie van het project. De gastvrouwen attenderen en enthousiasmeren de ouderen over het aanbod van activiteiten in de wijk. Daarnaast worden activiteiten buiten de bibliotheken gepromoot door activiteitenkalenders. Bovendien hebben de gastvrouwen kennis van andere (hulp)instanties in de wijk, die voor de ouderen van nut kunnen zijn en attenderen hen hierop.
  5. De diversiteit van het aanbod van de projectactiviteiten. Er worden zowel binnen, als buiten de bibliotheken diverse activiteiten aangeboden, waarbij deelnemers fysiek aanwezig zijn. Daarnaast worden activiteiten via de telefoon en online aangeboden, waarbij de deelnemers niet fysiek aanwezig zijn. Het project stemt het aanbod van de activiteiten af op de vraag van de ouderen. Een deel van de activiteiten is gericht op het versterken van competenties. In 2021 heeft het project bijvoorbeeld extra ingezet op activiteiten, die gericht zijn op het versterken van de digitale vaardigheden van de ouderen.
  6. De creativiteit, de flexibiliteit en het aanpassend vermogen van het project als gevolg van COVID-19. Het project heeft zich snel weten aan te passen om ook gedurende de COVID-19 pandemie de ouderen van dienst te kunnen zijn. Zo wordt telefonisch contact gezocht met de deelnemers en worden de activiteiten voor kleinere groepen aangeboden of digitaal georganiseerd. Verder zijn online cursussen georganiseerd in het kader van financiële en digitale vaardigheden. Tevens zijn sociale ontmoetingsbijeenkomsten in de bibliotheken georganiseerd. Via de verspreiding van nieuwsbrieven is inhoudelijke informatie gedeeld en verwijzingen naar relevante instanties gemaakt. De medewerkers hebben door middel van beeldbellen met de deelnemers over gedichten en verhalen gesproken.

Tijdens de COVID-19 periode hebben de activiteiten een belangrijke rol gespeeld in het tegengaan van sociale uitsluiting en eenzaamheid van de ouderen.

[note 1] Naar aanleiding van de uitkomsten van de werkzaamheden van de Audit Autoriteit (AA) met betrekking tot het Annual Implementation Report 2020 (memo december 2021) zijn kleine wijzigingen aangebracht in de gerapporteerde aantallen over de periode t/m 2020: 3219-13 = 3206.

[note 2] In de periode voorafgaand aan de COVID-19 uitbraak bleek het werven van nieuwe deelnemers reeds een uitdagende taak. De oorzaken hiervoor staan in de AIR over het jaar 2020 beschreven: potentiële deelnemers zijn bij werving terughoudend over het delen van gegevens over zaken als laag besteedbaar inkomen en eenzaamheid; de invoering van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) bevordert een overdracht van deelnemers door lokale maatschappelijke en medische organisaties, niet; deelnemers uit voorgaande jaren blijven langer gebruik maken van de projectactiviteiten wat invloed heeft op de beschikbare capaciteit en tijd.

[note 3] 13 afgekeurde en dubbele deelnemers waren niet verwijderd uit de indicator

[note 4] Naar aanleiding van de uitkomsten van de werkzaamheden van de AA met betrekking tot het

Annual Implementation Report 2020 (memo december 2021) is een kleine wijziging aangebracht in het gerapporteerde aantal deelnemers over de periode t/m 2020: 2853-13 = 2840.

2.2 Informatie over en beoordeling van de acties die rekening houden met de beginselen die uiteen zijn gezet in artikel 5, lid 6 en 11, en indien van toepassing artikel 5, lid 13, van Verordening (EU) nr. 223/2014.

Eén van de belangrijke speerpunten van de Europese fondsen is het Gelijke Kansen en Non-Discriminatiebeginsel. Ook in het Programma EFMB wordt hieraan aandacht besteed. In 2021 is wederom het overgrote deel van de ingestroomde deelnemers vrouw, namelijk 77%. Voor een deel heeft dit te maken met het feit, dat de doelgroep waar het Nederlandse EFMB-programma zich op richt in meerderheid uit vrouwen bestaat. Een verklaring hiervoor is dat vrouwen gemiddeld ouder worden dan mannen en over het algemeen vaker naar de bibliotheek gaan.

Een ander belangrijk aspect van Gelijke kansen en Non-Discriminatie is de toegankelijkheid van activiteiten voor alle bevolkingsgroepen. In de uitvoering van het project is veel aandacht voor het bereiken van mensen met een migratieachtergrond. Dit blijkt ook uit de gemeenschappelijke indicator, die aangeeft dat 27% van de in 2021 ingestroomde deelnemers niet in Nederland is geboren. De begunstigde heeft bewust meerdere medewerkers aangesteld met een migratieachtergrond om in verschillende talen met de deelnemers te kunnen communiceren. Daarnaast wordt samengewerkt met een vereniging die specifiek gericht is op het vertegenwoordigen van ouderen met een migratieachtergrond.

Het aantal deelnemers met een handicap, dat in 2021 is ingestroomd is 16%. De begunstigde heeft geen specifieke inzet verricht om deze deelnemers voor het project te werven. Het project organiseert geen specifieke activiteiten voor mensen met een handicap, maar probeert in het aanbod van activiteiten hier wel rekening mee te houden. De bibliotheken zijn allen toegankelijk voor mensen met een handicap.

Ouderen in de Wijk is een inclusief project, waarbij toegankelijkheid voor iedereen een belangrijk uitgangspunt is.

2.3 Gemeenschappelijke indicatoren

2.3.1 Inputindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Cumulatieve waarde
1	Totaalbedrag van de subsidiabele overheidsuitgaven dat is goedgekeurd in de documenten waarin de voorwaarden voor de steun voor concrete acties zijn aangegeven	EUR	0,00	0,00	4.408.740,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			4.408.740,00
2	Totaalbedrag van door begunstigde gedane subsidiabele overheidsuitgaven dat is betaald voor de uitvoering van concrete acties	EUR	0,00	0,00	0,00	1.093.750,00	888.781,00	975.966,00	934.381,00	515.862,00			4.408.740,00
3	Totaalbedrag aan subsidiabele uitgaven gedeclareerd aan de Commissie	EUR	0,00	0,00	97.601,15	569.909,64	399.515,00	1.033.053,00	975.966,00	934.381,00			4.010.425,79

2.3.2 Outputindicatoren over bijstand sociale inclusie

ID	Indicator	Meeteenheid	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Cumulatieve waarde
20	Totaal aantal personen dat bijstand voor sociale inclusie krijgt	aantal	0,00	0,00	281,00	1.211,00	769,00	579,00	366,00	93,00			3.299,00
20a	Aantal kinderen van 15 jaar of jonger	aantal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00
20b	Aantal personen van 65 jaar of ouder	aantal	0,00	0,00	281,00	1.211,00	769,00	579,00	366,00	93,00			3.299,00
20c	Aantal vrouwen	aantal	0,00	0,00	210,00	912,00	613,00	443,00	282,00	79,00			2.539,00
20d	Aantal migranten, deelnemers met een buitenlandse achtergrond, minderheden (waaronder gemarginaliseerde gemeenschappen zoals de Roma)	aantal	0,00	0,00	87,00	301,00	181,00	183,00	124,00	29,00			905,00
20e	Aantal personen met een handicap	aantal	0,00	0,00	3,00	175,00	134,00	149,00	55,00	17,00			533,00
20f	Aantal daklozen	aantal	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00			0,00

2.4 Programmaspecifieke indicatoren

2.4.1 Outputindicatoren

2.4.1.1 Kwantitatieve outputindicatoren

ID	Naam van de indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Streefwaarde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Cumulatieve waarde	Prestatieverhouding
1	Numer of participants (elderly persons above 65) reached by the program	Numers	5.000,00	5.000,00	0,00	0,00	281,00	1.211,00	769,00	579,00	366,00	93,00				

2.4.1.2 Kwalitatieve outputindicatoren

ID	Naam van de indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Streefwaarde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
----	-----------------------	-------------	----------------	--------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

2.4.2 Resultaatindicatoren

2.4.2.1 Kwantitatieve resultaatindicatoren

ID	Naam van de indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Streefwaarde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Cumulatieve waarde	Prestatieverhouding
1	After one year participant is still in view of aid organizations and / or municipalities	Percent of participants	65,00	65,00	0,00	0,00	0,00	52,00	84,00	81,00	80,00	80,00				
2	After participating indicates he/she has a stronger social network	Percent of participants	40,00	40,00	0,00	0,00	0,00	39,00	45,00	45,00	49,00	46,00				
3	After participating indicates he/she has reinforced competencies	Percent of participants	60,00	60,00	0,00	0,00	0,00	43,00	35,00	63,00	68,00	70,00				

2.4.2.2 Kwalitatieve resultaatindicatoren

ID	Naam van de indicator	Meeteenheid	Uitgangswaarde	Streefwaarde	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
----	-----------------------	-------------	----------------	--------------	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

3. BIJDRAGE TOT HET BEHALEN VAN SPECIEFIEKE EN GLOBALE DOELSTELLINGEN VAN HET FEAD

3.1 Informatie over en beoordeling van de bijdragen tot het behalen van specifieke en globale doelstellingen van het FEAD, gedefinieerd in artikel 3 van Verordening (EU) 223/2014

Met het project is voor wat betreft de doelgroep in de vier grote steden een bijdrage geleverd aan het voorkomen en verminderen van de sociale exclusie van pensioengerechtigden met een laag besteedbaar inkomen. Daarvoor is binnen het project aansluiting gezocht met bibliotheken die de wijk kennen. De bibliotheken zijn in staat gebleken de afstand tussen mensen te verkleinen, eenzaamheid te verminderen en (digitale) vaardigheden te vergroten. Diverse activiteiten zoals ontmoetingsgroepen, workshops, lezingen, koffiemiddagen, filmavonden en contactmomenten met de deelnemers zijn hiervoor opgezet. Deze activiteiten zijn vanuit de bibliotheken zelf georganiseerd, maar ook in samenwerking met lokale partners. Het project heeft de deelnemers bij elkaar gebracht op basis van inhoudelijke interesses en hebben voor verbinding gezorgd in de wijk.

De activiteiten worden vanuit de bibliotheken geïnitieerd, waardoor een laagdrempelig aanbod kan worden gedaan. Juist, omdat het project door bibliotheken in de vier grote steden wordt uitgevoerd is de drempel om deel te nemen, laag. Hierdoor wordt het EFMB-project door (potentiële) deelnemers niet gezien als 'armoedebestrijding', dat door sommige deelnemers als een belemmering kan worden gezien om deel te nemen.

Ondanks dat COVID-19 in 2021, net als in 2020, grote invloed heeft gehad op de activiteiten in de bibliotheken zijn deze toch in staat gebleken op effectieve wijze het project in aangepaste vorm voort te zetten. Een voorbeeld van een nieuwe activiteit is het helpen van ouderen bij het verkrijgen van een coronatoegangsbewijs. Een ander voorbeeld van een nieuwe activiteit die opgestart is tijdens de COVID-19 periode is ouderen leren videobellen. Om het contact met de deelnemers tijdens de lockdowns te continueren zijn telefonische besessies met deelnemers gehouden. Gezien de kwetsbaarheid van de doelgroep gedurende de lockdowns (eenzaamheid) zijn deze belrondes van grote waarde gebleken.

In 2021 heeft het RIVM een rapport uitgebracht over een kwalitatief onderzoek dat is uitgevoerd naar de werkzame elementen van het EFMB-project. Hierbij zijn de drie in dit rapport gedefinieerde streefwaarden object van onderzoek geweest. Hieruit is naar voren gekomen dat gastvrouwen een belangrijke rol spelen in het project en dat de activiteiten van grote waarde zijn voor de deelnemers.

Het project heeft veel goede resultaten en neven-resultaten geboekt. Het project heeft in totaal ongeveer 4.400 geregistreerde en niet-geregistreerde deelnemers kunnen bereiken. Daarnaast is het project kwalitatief gezien van grote waarde voor de vele ouderen die hebben deelgenomen aan projectactiviteiten. Dit werd ook duidelijk tijdens het Comité van Toezicht EFMB van 15 oktober 2021. In het aansluitende werkbezoek, waarbij vier ouderen aan het woord kwamen, werd de meerwaarde van het project bevestigd.

DOCUMENTEN

Documenttitel	Documenttype	Datum van het document	Lokale verwijzing	Verwijzing van de Commissie	Bestanden	Verzenddatum	Verzonden door
---------------	--------------	------------------------	-------------------	-----------------------------	-----------	--------------	----------------

RECENTSTE VALIDATIERESULTATEN

Ernst	Code	Bericht
Info		Versie van het uitvoeringsverslag is gevalideerd
Waarschuwing	2.14	De in de voorgaande jaren gerapporteerde waarden voor indicator '3' zijn gewijzigd. Neem een motivering op in afdeling 2.1 van dit uitvoeringsverslag.